

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL ÎI.

„Gazeta” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și strălăta:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu două fl. în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 166.

Brașov, Vineri 29 Iulie (10 August)

1888.

Brașov, 28 Iulie st. v. 1888.

O cesiune de mare importanță economică și financiară pentru Ardelul și Țera ungurească neliniștesc în momentele de față mai alesă cercurile proprietarilor, cesiunea răscumpărării regaliilor.

Este de mare importanță rezolvarea acestei cesiuni, pentru că se tractează de preschimbarea unei averi, în cea mai mare parte privată, de vre-o două sute milioane florini.

E vorba ca statul să devină proprietarul regaliilor și se născă întreba, că în ce mod să se facă răscumpărarea, ca să nu suferă pagube proprietarii de pământ și așa destul de îngreunați cu sarcini, care aveau în regaliile un însemnat izvor de câștig.

În ministeriul de finanțe din Pesta se sfătuesc de mai multe zile o comisiune asupra modalităților cum ar fi să se ducă la sfârșit răscumpărarea regaliilor. Proiectul celăl va stabili această anchetă va fi apoi discutat de guvern și prezentat dietei.

Și până atunci însă tot ce se scrie cu privire la viitoarele măsuri interesază cercuri estinse. După atâtea triste esperințe, cei mai mulți privesc cu îngrijire la soluțiunea memoratei cesiuni, și aici, unde se tractează de interese capitale materiale, nu este deosebire de naționalitate.

Organul de frunte al stângei extreme maghiare dicea mai deună, că „n'are încredere într'o bună soluțiune, pentru-că de unde și-a pus guvernul mâna, și-a luat Dumnezeu mila, mai alesă când e vorba de bani”.

Eată cum apetează „Sieb. d. Tagblatt” importanța problemei ce are să fie rezolvată de guvern:

Deja de săptămâni se țin conferințele în ministeriul de finanțe ungurești asupra unei cesiuni financiare dintre cele mai importante, care au ocupat guvernul și legislațiunea ungară delă anul 1867. Cesiunea este de o mare importanță nu numai de aceea, pentru că e vorba de un substrat de avere de aproximativ 200 milioane de fl., ci cu deosebire din acea cauză, că soluțiunea cesiunii taie adencă în relațiunile de avere privată ale singuraticilor posesori de regali.

Răscumpărarea regaliilor înseamnă atât, că statul dă posesorilor de pământ și comunelor posesore de regaliile o despăgubire corespunzătoare valorii regaliilor, prin ceea ce statul devine singurul posesor de regali. Celăl mai important regal este fără indoiă regalul cârcimăritului, care se află în Transilvania de prezent mai mult în mâinile proprietarilor de pământ singuratici, ale comunelor și orașelor. Prin răscumpărarea regalului, cârcimăritului, are să aibă de aici înainte numai exclusiv statul dreptul de a da licențe de cârcimărit. Răscumpărarea acestui regal pare însă necondiționată necesară în urma legii celei nouă introduse de curând asupra dării pe spirit, care ia delă hectolitr de spirit 35—45 florini.

În fața importanței celei mari a acestei măsură este necesară să cunoșcem punctele de vedere, de car este condus guvernul în soluțiunea acestei cesiuni.

Conform unei împărțiri aproape oficiale, se trată aci de două afaceri cu totul separate una de altă. Va fi necesară adecă în prima liniă, ca, probabil printr'o lege separată, să se pronunțe, că delă un termină anumit, cât să pôte mai apropiat, eventual chiar delă 1 Ianuarie 1889, numai statul are dreptul de cârcimărit pentru toate ținerele coronei ungare, adecă numai lui să-i stea în drept a da licențe pentru executarea acestui drept. După aceea o nouă lege independentă ar avé să îngrijescă de despăgubirea posesorilor de regali de până acum.

Statul trebuie prin urmare să întrebuințeze pentru despăgubire o sumă enormă. Până acum nu se șie cum va face acestă. În tot casul ar fi de dorit, ca să se aibă în vedere esperiențele amare făcute cu desărcinarea pământurilor și răscumpărarea dijei vinăritului. Pôte că statul va esmite pentru posesorii de regali un fel de obligațiune de răscumpărarea regaliilor după modelul obligațiilor de desărcinarea pământurilor și răscumpărarea dijei vinăritului.

Procesul ilustrat printr'un exemplu ar fi cam următorul: Un proprietar de pământ primește delă regaliile sale arădate, după calculul mediu al celorl din urmă 6 ani fl. 1000. — Acestă product de fl. 1000, capitalizat cu 5%, ar da un capital de fl. 20.000. Statul ar da respectivilor proprietari obligațiune de răscumpărarea regaliilor în valoare nominală de fl. 20.000., delă car proprietarul ar puté tăia în fiecare an cupone de fl. 1000. — sê ar puté vinde aceste efecte total sêu parțial. Acum, decă statul îngrijescă însuși de această modalitate, sêu o bancă înființată anume spre acest scop sub inspecțiunea și din ordinul sêu, cesiunea rămâne una și aceeași în esența ei.

Conform împărțirii amintite guvernul a dovedit intențiunea, eventual de a vincula obligațiunile de regali adecă de a interdice posesorilor de regali, a căror despăgubire o formă aceste obligațiun, să și le vândă înainte de decursul unui timp anumit între 3 și 5 ani. Acestă interdiceră are de scop să împedecă ajungerea obligațiilor pe piață în masă și astfel să împedecă depreciarea lor, sêu ca numai capitalul strein cumpărător să tragă folosul din această speculațiune. Fără indoiă această nealienare nu s'ar puté susținé pe mai mult timp, căci în acest cas proprietarul ar avé un capital cu totul vinclat. Tocmai din această cauză însă statul ar trebui să îngrijescă în același timp să li se procure hârtiilor acestora de răscumpărare secesiv și sistematic un tîrg sigur, un curs corespunzător valorii intrinsece, respective să se asigure pe cât se pôte.

Este de mare importanță, că ore statul va fi condus la emiterea acestor obligațiun și la calcularea rebonificărilor de principii sănătoșe, car cruce economia politică, ori mai mult de principii fiscale. În cazul din urmă procurarea unui nou izvor de venit pentru stat s'ar puté face numai prin ruina multor existențe, singuratici și a

multor subiecte de contribuțiune, prin urmare ea ar fi în ultima analiză pernicioșă pentru stat însuși. De aceea trebuie să se facă întensiunea, ca fiecare posesor de regali să și primăscă despăgubirea deplină ce i să cuvine după drept. Mai departe trebuie să se îngrijescă, ca posesorii să și primăscă despăgubirea curând și sigur pentru ca proprietarii prin trăgănarea de ani să nu fi săliți a face până la liquidatiunea finală datorii cum, durere, s'a întemplat la desărcinarea pământurilor. În fine trebuie să se facă dreptate și echitate atât în interesul particularilor, cât și al statului, pentru ca nici o parte să nu fi săgubită prin abuz și rea credință.

Acestă are valoare cu deosebire pentru relațiunile din Transilvania, deorece regalul formă aici mai mult o parte integrantă a proprietății imobile, prin urmare trebuie determinat în privința venitului sêu prin valoarea proprietății. Numai atunci putem înțelege însemnătatea și greutatea acestei transacțiun național-economice, când se ia dela proprietate, cu o valoare mai mică, cea mai mare valoare și acestă se lasă la dispozițiunea noului proprietar, căci proprietățile rămase, ca d. e. edificii, birturi etc. și-ar perde prin răscumpărare valoarea lor principală total sêu în partea cea mai mare. La răscumpărare trebuie decă să prepondereze două puncte de vedere:

Unul constă în aceea, ca să se ia câtuș de puțin în considerare această depreciare de valoare; celălalt, ca la assignarea obligațiilor să se procedă la bursă cu totă cruțarea posibilă și cu păzirea de o depreciare a acestor obligațiun, față cu averea familiară făcută mobilă.

Decă și intru cât va fi voința și posibilitatea de a se ajunge de fapt prin vinculara memorat, scopul din urmă, rămâne să vedem.

Diversitatea regaliilor înăuntrul Transilvaniei însăși, unde acestea sunt constituite cu totul altfel în așa numitul fundul regiu, de cum sunt în comitatele vechi și în Săcuime, eschide cu totul întrebuințarea șobanelor și a măsurilor uniformistice la răscumpărare, căci altcum s'ar puté face nedreptățile cele mai strigătoare la cer.

Datoria presei este decă să atrage atenziunea la timp asupra acestei împrejurări, pentru ca persoanele și corporațiunile interesate să intervină însele la timp pentru apărarea drepturilor lor, și anume cu atât mai mult, cu cât statul după aserțiunile remarcabile ale unei foi semi-oficiale nu pôte lua asupra și rolul unui „bonus pater familias” față cu averea singuraticilor.

Îndată ce se va aduce proiectul guvernului despre răscumpărarea regaliilor, ni-se ofere ocaziunea a ne forma o judecată mai exactă despre singuraticile măsură proiectate și a lua o pozițiune conformă aceloră.

SCRILE DILEI.

Nu de mult a răposat în Oravița montană vrednicul Român Gavrila Mileticiu. El a lăsat din frumoșă lui avere prin testament: o fundațiune de 6000 fl. cu scopul ca din venitul acestui capital să se ajutoreze veduvelor române sêrace din Oravița-montană. A

fară de acestă a testat sume mai mici pentru fundațiunea biserice și a școlii gr. or. din Oravița-montană și din Oravița română, și pentru Reuniunea femeilor române din Oravița — Eță celăl mai frumos monument ce și l'a redicată însuși răposatul prin fapta sa generoșă națională. Dea Dumnezeu ca să afle cât mai mulți imitatori!

Diarul „Budapester Korespondenz” scrie: „Legea cea nouă asupra impositului pe zachar, cu deosebire însă legea asupra impositului pe spirit, care intră în vigoare delă 1 Sept. a. c., înmulțesc așa de tare agende de control ale organelor respective din ministeriul de finanțe, încâtă ministriul-șeședinte are să îngrijescă de o urcare corespunzătoare a numărului acestor organe. Acestă înmulțire a numărului finanților va face tot deodată posibilă înmulțire a cercurilor de pază finanțistă unde pare necesară o arondare, anume în aceea direcțiune, ca un astfel de cerc să nu stea pe ținutul a două comitate, după cum a fost și este în cele mai multe locuri până acum. Ministriul a și dat ordinațiunile și instrucțiunile relative și numărul comisarilor de finanțe superiori de 15 se va urca cu 3, numărul comisarilor de 146 se va urca cu 27.”

Din Tohanul vechiu ni-se comunică, că Vinerea trecută o grindină a cauzat mari pagube în sêmănăturile aflătoare pe teritoriul acelei comune. Mai vîrtos au suferit grăul și seacă, car erau aproape cotype și din car a treia parte a fost nimicită. Și mai mare pagube ni-se spune, că a cauzat grindina cu acea ocaziune pe teritoriul Branului.

Cu privire la afacerea gimnaziului din Beiuș diarele unguresc răspândesc nise faime triste, car decă s'ar adeveri ar fi o nouă dovadă, că presiunile și terorizarile celor delă guvern au ajunsă culmea lor. Eată ce cetim în „Koloszvar” delă 7 August: „Cestiunea insultărei stindardului din Beiuș, care produse sensația în toate părțile țerei, — s'a aplanat. Episcopul Pavel a suspendat din oficiu pe 3 profesori delă gimnaziul superior din Beiuș. Unul din acești profesori este așa numitul Leșianu, cu care era adus în legătură individul travestit în haine femeesc; alăl doilea este Roșu, care aproape de 25 de ani funcțiunează ca profesor, și alăl 3-lea este Ioan Ardelenț, contra căroră asemenea s'au iscat plângeri în temeiate pentru mai multe lucruri parte vechi, parte mai nouă. În locul acestor profesori episcopul a pus pe candidații de profesori Fekete, Bulcă și Fersigan.”

Eri a fost condus la moment majorul c. r. din regimentul alăl 2-lea garnisonat în Brașov Frideric Kleiser, distins ca militar harnic și cam om amabil și inteligent. Aflându-se în tabăra delă Răsnov, a fost lovit, când era să se urce pe cal, de un atac de apoplexiă. — Redacțiunea fii noastre primi următorul anunț de morțe:

„Corpul ofiteresc alăl regimentului de infanterie Alexandru I alăl Rusiei Nr. 2 anunță cu adencă durere morțea repentină a onoratului lor camarad, a

d-lui majoru c. r. *Friderich Kleisser*, posesor alu medaliei de răsboiu, a sem-nului oficerescu de serviciu și a ordinu-lui imp. otomanu Medjidie, care a re-posatû în noaptea dela 6 spre 7 Augustu de asfixiă pulmonară. Inmormântarea se face în 8 Augustu la 5 ore d. a. dela spitalulu militarû de aici. Requiemulu se va ceti în biserica romano-cat. de aici în 12 Augustu.

Costulu drumulu de fieru, pe timpul expoziției, dela *Bucuresci la Parisu* a fostu fixatû deja printr'o convențiã la suma de 300 lei ducere și întorcere, bile-tulu fiindu valabilu pe douë luni.

„Figaro“ din Parisu anunță sub re-servă, că cancelaria germană ar fi avi-satû cabinetele din Roma și Viena, că o *înțelegere s'a încheiatu între Rusia și Germania*.

Diaconulu Dr. Kind ținu în 18 Iulie a. c. în grupa academică a Schuler Vereinu-lui germanu din Jena o prelegere des-pre *„Amintiri de călătoriã în Transilvania“*.

Cetimû în *„Epoca“* din Bucuresci: „Corpul tehnicu alu geniulu dinpreună cu marele statû-maiorû lucrëzã actual-mente cu mare activitate la lucrãrile pentru întărirea cu cupole a unorû tre-cători de pe fruntariile nôstre. În u-nele puncte chiar s'a începutu cărarea de materialu“.

Dela adunarea din Abrudû.

Abrudû, 7 Augustu 1888.

On. D-le Redactoru! În nr. trecutû alu *„Gazetei“* v'am promisû, că voi reveni asupra lucrurilor întemplate aici cu privilegiu adunãrii gen. a Asociațiunei transilvane pentru lit. r. și cult. pop. rom. și încă asupra concertulu datû de frații Mureșeni, cu ajutorulu dâmnelor și dom-nilor de-aici și juru.

Pe la 8 ore sêra localitatea unde avea sê se ținã concertulu era așa îndes-suitã, încâtu nu puteai străbate. O mul-țime numêrosã de strêini am vêđutû aici, carî cu multã curiositate și neastêm-pêrû așteptau începerea concertulu. A începutu corulu plugariloru din Cãm-peni cu piesa „Din depãrtare,“ care a fostu bisatã. Corulu acesta laudã, conducătoriloru sêi, este binișorû arangiatû. Dupã frenetice aplause a pãșitû în fața publiculu cu puternica-i voce de baritonû dl. Traianu Mureșianu în „Aria și Caba-letta“ din opera „Ernani“, și în „Mu-gurû mugurelu“ (solo baritonû). D-sa nî-a pusû în plăcuta pozițiune de-a-i a-preția dupã meritû talentulu musicalû, vócea-i simpaticã, mlãdiósã și pêtundê-

tóre, și mai presusu de tóte espresiunea corectã și interpretarea acuratã a piesei, precum am pututû constata și mai bine în duetulu „L'adio“ cântatû cu dâmnã Zoe Cirlea.

Dâmnã Cirlea are voce dnlce, miș-cãtóre și simpaticã. Mai multû însê ca în tóte acestea a debutatû dl. Traianu Mureșianu în piesa „Intórcerea în țerã“. Aici și-a desvoltatû vocea în tótã pleni-tudinea.

Cu multû succesû au fostu esecutate piesele: „Dorule o dorule“ și „Trecui-valea“, curatû românesci.

Punctulu 9 din programu a) „Fan-tasie de concertu“ b) „Capriciu“ a fost esecutatû de d-lu I. Mureșianu. Așa cum au fostu predate aceste douë composiții originale ale d-lui Mureșianu au produs în publicu o satisfaciã și duioșã gâneralã. „Capriciulu“ în deosebi, analizatû dupã tóte regulile armoniei și artei, este unû mǎrgãritarû scumpû în literatura nôstrã musicalã, și pe cum l'a simțitû au-torulu lui, l'a și interpretatû și predatû. Publiculu, care mare parte n'a avutû no-rocirea sê audã piese românesci, a rêmãsû însufletitû și estasiatû de acestã prețiosã lucrare. Dovadã cumcã d-lu I. Mureșianu a încãtușatû și fermecatû ini-mile ascultătoriloru, fiã tineri, fiã bêtrâni, este și împrejurarea, că totdeauna a fostu rugatû sê repeteze piesele; êr veteranulu nostru publicistû G. Barițu i-a dîsû: „Vei rêmãnê în inimile și mințile tuturor de pe aici și depãrtate totdeauna.“

Felicitãmû pe d-lu I. Mureșianu de acestû succesû neașteptatû, și-lu felici-tãmû cu atãtu mai mai virtosu, că a sciutû în câteva ȗile sê improviseze un corû de dame și domni, ce a cântatû nespus de bine. Dovadã că are dibãciã, putere și spiritû!

La orele jum. la 11 finindu-se con-certulu, cu toții s'au depãrtatû pe deplin mulțumiți cu acestã seratã musicalã.

Nu e salã de jocu în Abrudû pen-tru un numêr așa mare de public cum a fostu la balulu Asociațiunei, aici ținutû în 6 Aug. La 9 ore sêra, la „Român-çuș“ se 'nvrtea o mare mulțime de ôșpeți în „Hora,“ frumosulu jocu româ-nescu cu care s'a începutu balulu. Și era cu multû focu și inimã jucatã hora acestã, cu multû focu și inimã pentru că costumulu naționalu românescu era fôrte bine reprezentatû. Abrudenii se potû mândri cu balulu acesta și se pot mândri pentru că era purû românescu, decumva câteva dintre câtrințe n'ar fi sãritû și într'unû „csárdás“ scurtû și fãrã lécû de sêmțû jucatû.

La balulu acesta a luatû parte elita societãții românesci de aici din giuru și din depãrtare. Am vêđutû aici costu-murî și toalete fôrte frumóse, daunã însê că, prê micã fiindu sala de jocu, n'au pututû fi așa arãtãtore.

Petrecerea a ținutû pãnã la 3 ore diminêta, când aprópe întregû publiculu s'a depãrtatû pentru-ca odihnindu-se pu-ținû sê potã face escursiune la „Detu-nata“. Timpulu însê se aratã nefavora-bilû, ceriulu dela 4 ore diminêta vêrsã plóia mereu.

Despre aceste escursiuni, decã se vorû putê face, voi raporta într'o co-respondență proximã. Êr în legãturã cu cele dîse în numêrulu trecutû, voi face o ochire generalã peste întregû decur-sulu adunãrei generale, și peste cele pertractate în prima și a doua ședință.

— **Horitã.** —

Corespondența „Gazetei Transilvaniei“

Fãgãrașu, 26 Iulie st. v. 1888.

Onorate D-le Redactoru! Póte că onoratulû publicu cetitorû alu prețuitulu diaru ce-lu redigeatû va fi curiosu sê afle ce s'a mai întemplatû dela scandalulu comistû de fisolgãbirêulu substitutû alu cerculu Șercaii Pãnczel Zsigmond, pu-blicatû deja în Nr. 150 alu „Gazetei Transilvaniei“. Tótã suflarea din comi-tatulû Fãgãrașulu, care a auditû și ce-titû despre cele întemplate, avea curiosi-tatea sê afle ce judecatã se va aduce faimosulu fisolgãbirêu de cãtrã cei ce conducu destinele comitatulu. Unii cre-deau, că îl vorû suspende, — alții că îl vorû ridica din postulû de fisolgã-birêu și îl vorû pune êrãși în postulû sêu de vice-notarû alu II-lea, êr alții credeau că se va cocoloși tótã afacerea. Și unii și alții s'au înșelatû amarû în combinațiunile lorû. Lucrulû s'a întem-platû cu totulu tótã contrarû spre mi-rarea tuturorû. Êtã cum:

În 19 Iulie a. c. D-lu Vice-comite, la ordinulu mai înaltû, a eșitû la fața lo-culu, pentru ca sê scontreze cassa — fiindcã se vorbea, că ar lipsi bani ofi-cioși. În ȗia hotãritã scontrãndû d-lu vice-comite cassa Wertheimianã intro-dusã în comitate anume pentru siguranța baniloru oficioși, în locû de a-o afla în regulã, conformû conspectelorû despre banii întrați, aflã o sumulițã mare și latã de 11 florinî; — pe când dupã cele trei conspecte I, II și III, carî se aflã alã-turate la protocolulu luatû de d-lu vice-comite, ar fi trebuitû sê fiã cu 371 fl. și 12 cr. mai multû, de unde urmêzã, că acestã sumã nu neînsemnatã apare ca și când ar fi defraudatã. D-lu vice-comite surprinsû întrebã pe faimosulu fisolgã-birêu substitutû, că unde suntû banii; numitulû fisolgãbirêu perplexû și zãpã-citû nu scia cum sê se scuse în grabã, îi veni însê nefericita ideia și rêsponse: Deórece cassa Wertheimianã este prea micã și siguranța baniloru este în pe-ricolû, am aflatû cu cale a depune banii spre mai mare siguranță în Fãgãrașu. Intru câtû suntû convinsû, acei bani nu

s'au depusû la nici una din cele trei bănci care existã în Fãgãrașu, ci o parte din ei s'ar fi depusû la „Homonai“ — ce felû de institutû nu sciu — êr cealtã parte o ar fi bǎgat' o în nisce cãrți de lecturã nelegate în carî se studieazã sê-rãcia. Fiereșce acestã fãsiune a fostu pentru d-lu vice-comite puținû dãtãtore de mësura, fiindcã așa ceva nici nu era de cređutû, lucru principalû însê a fostu că banii lipseau.

Astfelu d-lu vice-comite în sensulu legii a provocatû pe faimosulu fisolgã-birêu Pãnczel Zsigmond, care abia douë luni a domnitû în Șercaia. ca în terminû de 24 ore sê scótã banii de unde i-a depusû și sê-i punã la locu. Iute și de-grabã a alergatû sêrmanulu fisolgãbirêu la Fãgãrașu, — dêr banii ca în palmã. Abia a cincea ȗi a pututû d-lu vice-comite sê încaseze suma de 355 fl. dela parochulu reformatû în Fãgãrașu, tata sêrmanulu fisolgãbirêu. Cu iuțela ful-gerulu se lãțise fama, că patria e mân-tuitã, că banii suntû plãțiți. Curiositatea crescea din ȗi în ȗi, că ce se va întem-pla mai departe. Dupã o cugetare se-riósã de 2 ȗile se nasce unû monstru. D-lu vice-comite împlinindu-și datoria sa în urma ordinulu mai înaltû, a făcutû despre cele aflate din cercetare urmãtorele raporturi:

I.

Nr. 6317 alp. 1888.

Ilustrissime d-le comite supremu!

Referitorû la prea stimata provo-care a Ilustrității Tale cu data 17 Iulie a. c. Nr. 310, am onóre cu totû respectu-lu a vê presenta protocolulu de inves-tigațiune luatû eri în cauza arãtãrei fã-cute contra fisolgãbirêulu substitutû din Șercaia Pãnczel Zsigmond, despre mani-pularea incorectã a baniloru, dinpreună cu conspectulu I, II și III, cu acelu a-dausû, că pe respectivulu l'am îndru-matû aspru ca în terminû de 24 de ore sê așternã acele sume de bani carî se aratã în conspecte.

Fãgãrașu, 20 Iulie 1888.

Grãmoiu m. p.

II.

Nr. 6622 alp. 1888.

Ilustrissime d-le comite supremu!

Referitorû la stimatul ordinû alu Ilus-trității Tale de datulu 21 Iulie a. c. Nr. 318, am onóre cu profundû respectû a raporta, că astãđi am cercetatû din nou cu deamêruntulu oficiulu pretorialu din Șercaia, êrã protocolulu luatû despre re-sultatulu cercetãrii am onóre a-lu așterne Ilustrității Tale cu acea observare, că la susû numitulû oficiu în tóte direcțiu-nile nu am aflatû ordinea prescrișã, ci din contrã s'a arãtatû multã neregula-ritate.

Fãgãrașu, 30 Iulie 1887.

Grãmoiu Daniel m. p.

vice-comite.

(Va urma.)

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Cãntece poporale.

Culese de **Dionisiu Iuga.**

Fóia verde de susaiu
De-ar veni luna lui Maiu
Sê rêsarã pribonicu
Cã m'a lasatû ibovnicu,
Nu m'a lasatû de uritã,
Ci m'a lasatû de piritã,
M'au piritû dușmanele
Cã nu'sû mãndre hainele.

Dragostile 'sû ale lumii
Dêr le pórtã numai unii,
Cari'sû frumóși ca pãunii.

Dis'a maica cãtrã mine
Însorã-te, mêi copile;
Nevestele dîcû așa:
Bãete, nu te'nsura,
Cã ești tinerû, te-i strica.

Audit'am și sciu bine
Cã te lași mãndr'o de mine,
Lasã-te cu Dumneȗeu,
Cã mie nu-mî pare rêu,
Cãci ca tine gãsescû eu.

Numai podulu de oi trece
Și ca tine gãsescû dece.
Nice puntea n'am trecutû
Și ca tine am gãsitû
Mai de neamû și mai de vițã
Nu ca tine-o rêmãșitã.

Harnicã-i mãndruța mea
Harnicã-i, dracu s'o ia.
Ea 'ntr'o lunã tórce-o lânã
Și mǎncã-unû sacû de fãinã
Și de ce punți de slãninã.
Lunã caeru îl fãcea
Marțî în furcã îl puneã
Mercurî fusulu și 'lû prindea
Êr Joile le cinstea,
Vinerile suntû legate
„N'oiu tórce sê-mî factû pécate!“
Sãmbãta când se scula
Ea la furcã alergã
Pãnã 'n mãnã o lua
Eatã popa cã 'mî toca;
Ea la popa și-alergã:
„Pãrinte sfînția ta
Mai mutã Dumineca
C'am unû caerû de-a gãta
S'unû bãrbatû de-a peptena
Batã-lu Maica-precestã!“

Mãrita-m'ășu mãrita
Pita n'o sciu frãmẽntã,

Ear de pitã n'ar fi baiu
Dêr nu sciu face mãlaiu,
Nici de mãlaiu n'ar fi hibã
De-așû sci face mãmãligã.

Mêi bãdițû, bãdițû Dumitre
Dorulû meu ajungã-mi-te
Sêra descultãndu-mi-te
Sê nu te poți descultã
Pãn' de trei ori vei ofta
Și sê nu te poți descinge
Pãnã nu-i începe a plãnge.

Nu te uita leleo hêi
La ciórecii mei cã 'sû rêi
C'a junitû tata cu ei
Și-a junitû și frate-meu
Și-acuma junescû și eu.

De dorulu Ionului
Purtãiu lemnulu Domnulu
Și'lû purtamû
Pãnã 'lû uscãmû,
Și 'lû puneamû la revenelã.
Dór se'ntornã Ionû êrã.

Nevasta care-i iubitã
Se scólã de diminêta
Și iesse pe prisêu afarã,
Și 'și chiamã gãinile,

S'audã vecinile:
Piri-piri piriórá
Mami dragã rãțișorã;
De-ți veni,
De nu-ți veni,
Datoria mî-am făcutû
Ibovnicumî-am vêđutû.

Ce folostû mãndro de tine:
Te gatã maicã-ta bine,
Mergî la jocu nu te ia nime:
Vii acasã supêratã
Te pui ca sê șeđi pe vatrã,
De ciudã și de amarû
Ți-ai svêrlitû cãtrințã'n jarû
Ear șurțu și cismele
Unde zace cãnele,
Nãframa cu ciucurii
Pe sub cloca cu puii
Peptariu ce'lû mãtãsatû
Pe sub patû l'ai aruncatû.

Mãndro ochișorii têi
Mi-au mǎncatû bãnuții mei,
Pentru ochișorii têi
Lãsai pe pãrinții mei,
Pentru a tale sprãncenele,
Lãsai surorile mele.

Literatură.

Aritmetica,

de

D-nul V. Gr. Borgovanu.

Analizează această aritmetică, pentru că planul, după care e întocmită, și dezvoltarea materiei, ce țintesc la acoasă ideă, prezintă o minunată gradă pedagogică, — lucru ce nu se vede la noi nu numai în spiritul programei, dar nici în cărțile menite a o desvolta. Cursul întreg e împărțit în trei părți: fiecare pentru doi ani de școală. Cum se vede, e menită pentru școlile primare cu șese clase.

Intâia carte de aritmetică pentru anul I-ii și al II-lea e împărțită în două „trepte” (părți.)

Partea I, pentru anul întâiu, tratează despre numerele dela 1—20, cum urmăz:

1. Figure numerali și cifre, capitul menit pentru formarea ideilor abstracte ale cantității relative dela 1—10 cu ajutorul obiectelor vădute, și notarea lor (cifrele). Aici d. autoru se servește de puncte mari.

Aceste cunoștinți fiindu urmarea, ori mai bine dîsu complectarea celor dobândite deja cu privilegiu de determinare a obiectelor și a ființelor după număr, totă greutatea se reduce acum la concepțiunea numerelor cu exemple — puncte — mai apröpe de ideia abstractă și cifrarea lor. Ba decă înainte de puncte amî întrebuințat bețișore, pietricele, grăunțe, apröpe totulu se reduce la acëstă din urmă lucrare — cifrarea.

Primele lecții de aritmetică cu obiecte vădute au o mare importanță, căci punî în joc facultatea de a se deosebi și a asemëna cantitativu, fără de care concepțiunea de număr nu e cu putință.

În adevăr, concepțiunea unui număr nu e desvîrșită de cätü când conține ideile de adăugire și micșorare, și de formarea lui din altulu cu ajutorul acestor lucruri; cu alte cuvinte, când copilul e în stare să distingă diferența ce există între același număr și alte, — lucru ușor cu obiecte vădute, pe cari le putem înșira ast-felü, în cätü diferența se sară și în ochi celui cu mai puțină băgare de sémă.

Din acëstü din urmă punerü de vedere privitü capitulul I, cum sunt grupate punctele, nu arată veditü diferența; der, cum amî mai dîsu, ni-se pöte respunde, că acëstü capitul e menitü numai pentru cifrarea numerelor până la 10. Totuși o observațiune: cifrarea numerelor de 0—dată până la 10, înainte de concepțiunea complectă a tuturor acëstorü numere, dobândită treptatü numai prin descompunerea lor, nu ni-se pare tocmai metodică; socotü că mai bine ar fi să se învețe cifrarea în măsura cu care se face descompunerea numerelor în capitulul următorü.

II. Descompunerea numerelor dela 1—10. Acëstü capitul e menitü pentru concepțiunea complectă a acëstorü numere. Pentru ușurînța descompunerii d. autorü întrebuințază pe lângă puncte negre și de cele roșii. Grupările sînt ingenioase; căci pentru același număr punctele fiindu grupate în diferite chipuri, copilul prin compararea lor vede în diferență identitatea.

Descompunerea se face treptatü și constă din adunare, scădere, înmulțire și împărțire cu toate numerele cari dau de rezultatü în aceste operațiuni numărul la care s'a ajunsü cu descompunerea; împărțirea însă isü numai de cele fără restü.

Exercițiile nu se mărginesc numai la aflarea sumei, restului, produsului ori cätului, ci se întind și la aflarea unuia din termenii operațiilor cu ajutorul acëstorü rezultate și a celor-lalți termenii cunoscuți.

Capitulul altü III, pe lângă repetițiunea celor de până acuma, face cu ajutorul liniilor și o ideă de jumătate și cuartü.

Până aici numai cu obiecte vădute, incolo, pentru numerele dela 10—20, pe lângă descompunerea ca mai înainte cu deosebire în decü și unități cu ajutorul tablei punctuare, pentru fiecare din aceste numere sînt mai multe probleme din viața practică, apoi și cu numere abstracte. Treptatü cu deslegarea problemelor din viața practică, aplicändü principulü concentrațiunei în învățamätü face cunoscute lucruri, cari nu-si potü găsi mai bunü loc decätü în aritmetică, de pildă mäsuri de timp, prețü, lungime etc., cari nu numai că facü cu puțință deslegarea problemelor, prin cari se urmăresce la începutü nu atăta învăța-

rea calculului pe cätü exercitarea judecății, der îi și folosescü copilului în viața de afară din școală. Acëstă secțiune se sfrșese cu unü capitulü privitorü la repetițiunea celor de până aici, unde pe lângă că se desvölta înmulțirea din adunare și împărțirea din scădere. se pomenesce și de treime și cincime din lucruri, de cari dîlnicü se face usü.

Atăta pentru anul întâiu.

Partea a II-a, pentru anul altü II-lea de școală, cuprinde operațiunile fundamentale cu grupe singuratiche de numerü în măsura și ordinea următoare :

Numeratiunea vorbită și scrisă, în susü și în josü (prin adăugire și scădere) cu obiecte vădute (puncte), până la 100, în loculü dintăiu dela 1—30, apoi dela 1—40—50—60—70—80—90—100, cele patru operațiuni cu exemple din viața practică, odată — în măsura în care se înaintează cu numeratiunea, aplicändu-se treptatü — treptatü cu acëstü privilegiu principulü concentrațiunei, adunarea, scădere și înmulțirea cu numere însoțite și de doimî, treimî, pätrimî, cincimî, șesimî și decimî din diferite unități de mäsura, der astfelü întrebuințate aceste fracțiuni, încätü calculul se pöte face ușorü (celü mintalü cu aceste fracțiuni).

Totă partea e împărțită în 13 deprinderi, și numai dela a 9-a deprindere (cap. III repetițiune) d. autorü definesce operațiunile, der așa de pe scurtü, încätü se pöte dice că numai le numesce, tocmai căte trebe după cerințele metodice.

Atăta cuprinde întâia carte.

(Va urma).

Cursü musicalü.

La despărțamätulü de musică altü Academiei reg. ung. de musică teatrală se vorü înființa cu începutulü anului scol. 1888/89 a. c. în zilele prime ale lunii Septembrie clase pregătitoare la specialitățile principale pentru piano, violină și cello. Acestea stau sub conducerea D-lorü profesori Stefanü Thoman (piano), Elderling Braun (violină) și Eduard Rosé (cello) și anume la instrucțiunea în Pianü se cere unü cursü de 2 ani, er în violoncello cu cätü 3 ani.

Elevii claselorü pregătitoare primescü instrucțiunii și în elementele teoriei musicale.

Condițiunile de primire sînt următoarele: a) În clasele pregătitoare de piano: cunoștința și dominarea scelerorü din Dur & Moll, mai departe atăta pregătire, cätü pöte să se presupunä după esecutarea lui Köhler (opü 242) Bichlo (opü 66), Duvenoy (opü 120) și a greutăților adveniente în cele 50 de studii ale lui Bertini.

b) În școlile pregătitoare pentru violină și cello se primescü totü aceea, cari s'au ocupatü încätva cu aceste instrumente.

Elevii, cari se însinuă spre primire au să plătescă odată pentru totdeuna o taxă de primire de fl. 5., o taxă de înscriere anuală de 1 fl. și didacturü anu lü de fl. 50. Acesta din urmă are a se plăti în 2 rate egale și adecă în ziua primirii și er în 1 Februarie.

Orele de instruție se vorü statorü luändu-se în considerare orele de învățamätü dela școlile medii.

Informațiuni mai deaprópe dă direcțiunea Academiei de musică și teatru (Budapesta, strada Andrássy Nr. 67).

Deficitulü recoltelorü în Europa.

„Journal d'agriculture pratique” publică sub rezervă următoarele cu privire la situațiunea produțiunei din anulü acesta:

„Francia nu va fi singură, care în anulü acesta va recurge pe o scară întinsă la importațiune.

Decă trebe să credemü dîrului „Mercuriale des Haies et marchés”, Belgia, Olanda, Germania, Elveția și Italia vorü avé de asemenea deficite de acoperitü, fără a socoti pe Englitera, care își aduce de obicei din afară o mare parte din subsistența sa.

Trebuințele presupuse ale acëstorü diferite țări se vorü ridica la unü totalü de 100 milioane hectolitri; cifră, care respintă abia escelentele disponibile ale Americii, Indiilorü, Australiei, Rusiei, Ungariei, Turciei și regiunilorü Dunărene.

In aceste condițiuni ridicarea prețurilor pe tôte piețele va fi inevitabilă.”

Asupra acestora atragemü atențiunea agricultorilorü români și mai ales a a-

celora, cari stau în fruntrea poporului nostru, căci e de prevedütü, că sub ast-feliu de împrejurări d'röia speculanților de totü felulu, der mai ales Evreii, vorü nisui să cumpere bucatele dela poporü cu prețuri de nimica pentru a le vinde apoi scumpü.

Mulțamită publică. Apelü.

Șomcuta-mare, 2 Aug. 1888.

Pentru biblioteca populară dela școlă confes. română de aici am primitü dela On. D-nü Ioane Gheție, prof. gimnas., următoarele opuri: 1) „Însemnătatea științelorü naturale”, disertațiune de Dr. A. P. Alexi. 2) „Unü cuvöntü”, de Menenius Agrippa. 3) „Viața lui Vladü Tepeșü” și „Mircea Vodă celü bätărănu”, de Dem. Bolintineanu. 4) „Economia câmpului”, de George Popü de Basescu. 5) „Biografia S. Ioanü Christostomü”, de G. Pașca. 6) „Viața după morte”, de Ioanü P. Papiu. 7) „Învätătorulü și poporulü”, de At. Marianü Marienescu. 8) „Compendiu de istoria naturală”, de Simeonü Mihali. 9) „Prima adunare populară ținută în Cernăuți în Iunie 1870”. 10) „Preparațiunea trupurilorü mortilorü pentru înmormântare”, de Iustinü Popiu. 11) „De ratione depingendi rite quaslibet vocies articulatas”, auctore Mariano Sunii. 12) „Havi füzetek”, de Dvorsák János, fasc. 1—4 pe anulü 1883. 13) „Miért szeretem én a katolikus Egyházat.” 14) „Figyelö”, irodalom történeti közlöny, de Abafi Lajos, IX și X Köt. 2 és 5 füzet. 15) „Das leben aus dem Glauben.”

Exprimändü mulțamita nöstră onorativului d-nü donatorü, rogü deodată și pe alții din inteligința nöstră română să ne întindă mâna de ajutorü, asigurändü pe ori cine, că numai prin înființarea de bibliotecä populară, barem în unele centre, putemü spera lätirea și ușurarea modului de cetire între poporulü nostru, ceea ce e indispensabilü pentru noi. Oferțele sînt a se adresa subscrierului în Șomcuta-mare (Nagy Somkut).

Eliä Popü.

înv. și bibliot.

Concertü.

Aflämü că distinsa cätărețä d-na Irena de Vladaia va mai da unü concertü Sâmbăta viitoare în sala otelului Nr. 1. Atragemü atențiunea iubitorilorü de musică!

SCRİ TELEGRAFICE.

Budapesta, 9 Augustü. Bilanțul pe cuartalulü altü doilea altü contabilității statului este cu 23 1/4 milioane mai favorabilü față de celü din anulü trecutü.

Berlinü, 9 Augustü. „Nationalzeitung” află, că în urma întrevăderii împărățilorü se asigură ca absolutü eschisă ori ce intervenire cu armele din partea Rusiei în Bulgaria.

Parisü, 9 Augustü. La înmormântarea lui Endes, tumulte iscate întrecurä ori ce temeri. Lucrulü ajunse la vărsare de sânge. Se întemplară douë ciocniri între lucrători și polițiă, ajutate de milițiă. În lätuntruä cimitiruluä permise polițiă să se desfășure stégulü roșu. Au fostü 50 ränitü și 25 arestați.

Petersburgü, 9 Augustü. „Journalü de St. Petersburg” constată în consonanță cu foile din Berlinü cu privire la însemnătatea polițiică a călătoriei împărățului, că întrevăderea împărățilorü are unü rezultatü cu totulü pacificü.

DIVERSE.

Testamentulü unui Finlandesü. Sîntü förte mulți ömeni în lume, cărora draculü li-a luatü averea și i-a făcutü calicü, der ca cineva de bunăvoiă și intenționatü se-si dăruiescă averea sa dracului, — acëstă până acuma nu s'a mai pomenitü. Pöte chiar celü d'întăiu, care a făcut'ö acëstă a fostü unü țeranü bogatü din Finlanda, care murise în una

din săptămănilë trecute. Când eređii desfăcurä testamentulü lăsatü în urma lui, spre marea lorü surprindere vădură, că totă averea este testată dracului. De sine se'nțelege, rudeniile repositului n'au fostü mulțamite cu acëstü testamentü și au protestatü. — Casulü acesta le cauză acum multă batere de capü juristilorü finlandesü.

Unü primarü altü Sarmisegotusei.

În ședința dela 1 Augustü a societății istorice și de antichități din comitatulü Hunedorei, conferențiarulü Kiraly Pal a vorbitü despre „primarulü de odiniörä altü Sarmisegotusei, Pius Aelius Theimes.” Abia s'a aflätü în marele imperiu romanü unü individü privatü, în urma căruia și despre care se ne fi rămasü atătea petrii cu inscripțiunii, căte au rămasü despre primarulü din vorbă. Elü a ridicatü aceluä altarü în onörea deului patriei, a căruia tablă cu inscripțiune formeză astăzi o podöbă deosebită în museulü ungurescü. Cu privire la originea lui Pius Aelius Theimes, conferențiarulü susține mai departe, că deși prenumele lui sîntü romane, elü însă n'a fostü Romanü, ci numele Theimes arată, că ar fi fostü semitü, a fostü de origine din Palmira seu din Arabia, ceea ce o arată nu numai numele lui, ci și numele deilorü patriei. Probabilü că parte ca neguțatorü, parte ca întreprindătorü s'a străplăntatü în imperiulü romanü, unde a dobânditü dreptulü de cetățenü. — A rămasü însă credinciosü străbunilorü și deilorü săi, cărorä li-a ridicat templu. Ajungändü la bogății și totdeodată la vađă mare, a fostü de mai multeori alesü primarü altü Sarmisegotusei, ceea ce nu era unü oficiu așa de bagatelü, căci din când în când chiar și unii împărăți romanü au purtatü funcțiunea de primarü. Nevasta lui Pius Aelius, după cum se pare din nume, asemenea a fostü din Orientü; fiulü seu s'a numitü Aelius, ficele însă au avutü nume orientale. Acëstü bravü bărbatü, care și pentru sëraci a fostü unü mare binefăcătorü, a repositatü cam la anulü 193 după Christosü în etate de 38 ani.

Cursulü pieței Brașovü

din 7 Augustü st. n. 1888

Bancnote romänescü Cump.	8.70	Vend.	8.74
Argintü romänescü	8.68	"	8.70
Napoleon-d'orü	9.88	"	9.92
Lire turcescü	11.20	"	11.24
Imperialü	10.20	"	10.24
Galbinü	5.88	"	5.91
Scris. fonic. „Albina“ 6%	101.—	"	—
" " " 5%	98.—	"	98.50
Ruble rusescü	117.—	"	118 1/2
Discontulü	6 1/2—8 1/2		pe anü.

Cursulü la bursa de Viena

din 8 Augustü st. n. 1888.

Renta de aurü 4%	101.45
Renta de härtă 5%	91.—
Imprumutulü căilorü ferate ungare .	150.50
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (1-ma emisiune)	98.70
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (3-a emisiune)	114.—
Bonuri rurale ungare	105.10
Bonuri cu clase de sortare	105.10
Bonuri rurale Banatü-Timișü	104.80
Bonuri cu cl. de sortare	104.80
Bonuri rurale transilvane	104.40
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinü ungurescü	100.50
Imprumutulü cu premiulü ungurescü	131.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.—
Renta de härtă austriacă	81.80
Renta de argintü austriacă	82.65
Renta de aurü austriacă	111.30
Losuri din 1860	133.60
Acțiunile băncei austro-ungare	866.—
Acțiunile băncei de creditü ungar	308.25
Acțiunile băncei de creditü austr	315.10
Galbeni împărătesci	5.31
Napoleon-d'ori	9.78
Märzü 100 imp. germane	60.32 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	123.55

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potü cumpära în tutungeria I. Gross, în librăria Nicolae Clurecu și Adolf Albrecht.

Editorü și Redactorü responsabilü:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nru 8375—1888.

PUBLIȚAȚIUNE.

Pe temeiul înaltei deciziuni și aprobării a ministeriului de interne din 11 Iulie a. c. Nru 43106 se va vinde pe cale de ofertă, mai multă oferentului, pe lângă ulteriora aprobare din partea reprezentanței comunale, mōra orășenească de măcinată din ulița de latură în prezentul ei stadiu împreună cu dreptul folosirei de apă precum și pământul aflător lângă această mōră în o suprafață de 292 metri □.

Pertractarea de oferte se va ținea în 23 Augustă a. c. după prânđu la 3 ore în biroul oficialului orășenească economică, unde se pot vedea în decursul orelor oficiale și condițiunile de vânzare.

La această pertractare au loc două modalități de oferare și anume o oferare pentru realitatea de până acum a mōrei împreună cu dreptul folosirei apei și altă oferare pentru aceste amintite împreună cu pământul public în estindere de 292 metri □.

Ofertele, provădute cu un timbru de 50 cr. și cu un vadiu de 10% din suma oferată, au ca să mai conțină declarațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile de oferte și vânzare și că se supune lor. Aceste oferte au ca să se așternă până la 12 ore înainte de prânđu a susnumitei dīle economului orășenească E. Hintz.

Brașovă, 4 Augustă 1888.

Magistratul orășenească.
19 M 2—1

Avisă d-lorū abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numărul de pe fășia sub care au primită diarulă nostru până acum.

„Administrațiunea Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașovă la Pesta:

Trenul de persōne Nr. 307: 7 ore 10 de minute sēra.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 10 minute diminēța.

2. Dela Brașovă la Bucuresci:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute diminēța.
Trenul mixt Nr. 318: 1 oră 55 minute după amēđi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persōne Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amēđi.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute sēra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după amēđi.
Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute sēra.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașovă la Rēșnovă-Zērnesci-Brană: 12 ore 30 m. după amēđi
- b) " " " Zizină: 4 ore după amēđi.
- c) " " " in Sēcuime [S. Georgi]: 1 oră 30 minute nōp̄tea.
- d) " " " la Făgăraș: 4 ore diminēța.
- e) " " " la Săcele: 4 ore diminēța.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rēșnovă-Zērnesci-Brană la Brașov: 10 ore înainte de amēđi.
- b) " Zizină la Brașov: 9 ore a. m.
- c) Din Sēcuime la Brașov: 6 ore sēra.
- d) " Făgăraș la Brașov: 2 ore diminēța.
- e) " Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute sēra.

Se deschide abonamentū pre anulū 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XII. — Apare în 1 și 15 dī a luni în număr cāte de 2—3 cōle cu ilustrațiuni frumōse; și publică articlii socialī, poesii, novele, schițe, piese teatrale și. a. — mai departe tractēză cestiuī literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atēțiune vieța socială a Romānilorū de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face cāte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū indiviđilorū din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă orī marce postalī.

PREOTULŪ ROMÂNŪ. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XIV. — Apare în broșuri lunare cāte de 2½—3½ cōle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorū sciințelorū teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminēci, serbatorī și diverse ocaziuni, mai alesū funebraī, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literari; și în urmă totū soiulū de amēnunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescă, scolaricā și literară. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă orī marce postalī.

Colectanții primescū gratisū totū alū patruea esemplarū.

Numeri de probă se trimițū gratisū orī-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totū de aci se mai potū procura și următorele cărți din editura propriei:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, înveritate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulū 30 cr.

Renascerea limbii romānesci în vorbire și scriere înveritată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. cāte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Cuvēntāri bisericesci la tōte sērbātorile de peste anū, de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuvēntāri bisericesci întrece tōte opurile de acestū soiū apărute până acum — avēndū și o notiță istoricā la fīă-care sērbātorē, care aratā timpulū introducerei, fazele prin carī a trecutū și modul cum s'a stabilit respectiva sērbātorē. Prețulū e 2 fl.

Barbu cobzariulū. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū pierdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Fântāna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trebuie să se însōre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulū 25 cr.

Branda sēu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșū. Novelă istoricā națională. Prețulū 20 cr.

Numeri 76 și 77. Narațiune istoricā după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilāriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulū 10 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediă în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusă de Ioanū St. Șuluțu. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținutā în salele gimnasiului din Fiume prin Vincēțiu Nicōră, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Banta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și violele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrosā sēu Cloșca cu puii ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sātēnului Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii fōrte interesante și amuzante. Prețulū la tōte patru 1 fl. — cāte una deosebī 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fōrte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectā de rēcepte din economiā, industriā, comerčiu și chemiā. Prețulū 50 cr.

Economiā pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū și practicū pentru invēțāmēntulū intuitivū în folosulū elevilorū normalī (preparandiālī), a invēțātorilorū și a altorū bărbați de scōlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandiālī. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literaturā nōstrā pedagogicā abia aflāmū vre-unū opū, întocmitū după lipsele scōlelorū nōstre în mēsurā în care este acesta, pentru aceea ilū și recomandāmū mai alesū directorilorū și invēțātorilorū ca celorū în prima liniā interesatī.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramaticā limbii romāne pentru scōlele poporālī în trei cursuri de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publicā cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 15,193. — Prețulū 30.

Gramaticā limbii romāne lucrată pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Prețulū 2 fl.

Manualū de stilisticā de Ioanū F. Negruțu, profesorū. Opū aprobatū și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publicā cu rescriptulū de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicā fōrte bogatā a acestui op — cuprindēndū compositiuni de totū soiulū de acte obveniente în referințele vieței socialī — se pōte întrebuița

cu multū folostū de cātră preoți, invēțātorī și alți cārturarī romāni. Prețulū 1 fl. 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de vier-suri funebraī, urmate de iertāciuni, epitafiā și. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducētorē la propunerea calculārei în scōla poporālă pentru invēțātorī și preparanđi. Broș. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandiālī. Prețulū 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugāciuni:

Mārgāritarulū sufletului. Carte bogatā de rugāciuni și cāntāri bisericesci fōrte frumosū ilustratā. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānză 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legăturā de luxū 1.50—2.50

Miculū mārgāritarū sufletescū. Cārticicā de rugāciuni și cāntāri bisericesci — frumosū ilustratā, pentru prunciī scolarī de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānză 26 cr.

Cārticicā de rugāciuni și cāntāri pentru prunciī scolarī de ambe secsele, Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.; 50—3 flor.; 100—5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscētorēi de D-đeu urmatū de mai multe rugāciuni frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolā D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.